

DE TWENTSCHE COURANT  
**Tubantia**  
Twente & de Achterhoek

zaterdag 30 november 2013  
jaargang 168, nummer 283, prijs € 2,70



Perioden met zon, ook kans op een bui  
8°  
Zie ook krant 2 pagina 26 of [www.tubantia.nl/weer](http://www.tubantia.nl/weer)

CRISIS

**Relatie tussen franchisers en ketens als Bakker Bart en HEMA onder druk**

Zie Krant 2, Nederland & de Wereld

Vandaag 2 & 3 - Twente 5 - Verhaal van de dag 6 & 7 - Lokaal 9 t/m 15 - Economie 16 & 17 - Stad & Land 18 & 19 - In Gesprek 20 - Familieberichten 21 t/m 27



Bandenfabrikant Vredestein besteedt op de werkvloer relatief veel aandacht aan de mogelijkheden voor zorgverlof. illustratie Wim Corduener

**Mantelzorger kan rekenen op baas**

Een groeiend aantal werkgevers neemt maatregelen om medewerkers te helpen die mantelzorgtaken verrichten.

hebben protocollen gemaakt om medewerkers die mantelzorger zijn 'vitaal, duurzaam en efficiënt inzetbaar te houden'. De drie jongste mantelzorgvriendelijke bedrijven kregen het predikaat uit handen van wethouder Patrick Welman, wiens gemeente Enschede zelf ook het goedkeuringsstempel van Stichting Werk en Mantelzorg in huis heeft. „Het ondersteunen van mantelzorgers is pure noodzaak, zeker als er weer een krapte op de arbeidsmarkt gaat ontstaan”, aldus Welman. Ongeveer één op de acht Nederlanders die werkt is mantelzorger. In de zorgsector is dat één op de vier werknemers. „Bij ons is één

op de drie medewerkers zelfs mantelzorger”, zegt Heinz Reinink, hoofd personeelszaken van Livio, dat ongeveer 2.500 medewerkers heeft. „Wij vinden het voor ons en onze mensen heel belangrijk dat ze hun mantelzorgtaken zo goed mogelijk kunnen uitvoeren, zonder overbelast te raken. Laten we wel zijn: vroeger of later worden we allemaal wel een keer mantelzorger voor een ouder of een familielid.” Volgens Reinink geeft de helft van alle mantelzorgers bij Livio aan, dat ze 'helemaal niets' van de werkgever verlangen in de zin van vrij of een aangepast rooster. „Het feit dat de organisatie kennis heeft van hun situatie en oplossingen heeft mocht het een keer nodig zijn, is voor hen al een geruststelling. Open communicatie is ontzettend belangrijk bij mantelzorg.”

▶ 71 procent van de mantelzorgers onder de 65 heeft betaald werk. Zij zoeken vaak geen hulp op het werk

Pagina 6 & 7:  
Balans tussen werk en zorg

ENSCHEDÉ/ALMELO

**Zakenvrouw van het jaar opgepakt**

De Enschedese Amita Ramnarain - in 2009 Twents zakenvrouw van het jaar - is aangehouden op verdenking van miljoenenfraude. Ze zou met haar thuiszorgbureau SPV voor twee miljoen ten onrechte hebben gedeclareerd. Er liep al ruim een jaar een onderzoek. Ze is nu aangehouden, omdat ze weer actief is met een zorginstelling. Justitie vreest dat zij weer de fout in gaat. Pagina 3

OOTMARSUM/ENSCHEDÉ

**NK wielrennen lijkt gered na steun**

Het NK wielrennen in Ootmarsum volgend jaar lijkt gered. Het doorgaan van dit evenement dat voor de derde keer in Twente wordt gehouden, is bijna zeker omdat de provincie en regionale overheden en instanties samen bereid zijn 100.000 euro te doneren. Daarmee wordt het begrootte tekort teruggebracht tot 50 mille. De organisatie verwacht dat extra te genereren. Pagina 5

NEEDE/AMSTERDAM

**'Willem III wilde afzien van de troon'**

Koning Willem III wilde in 1849 afzien van het koningschap omdat hij zich met zijn zwangere maitresse Louise Rouvroy als boer wilde vestigen in het Franse Lille. Oud-Needenaar Dik van der Meulen schrijft dat in zijn biografie over de Hollandse koning die gisteren - samen met biografieën over Willem I en Willem II - aan koning Willem-Alexander werd aangeboden. Bijlage Spectrum

21 DEC - 29 DEC 2013  
INTERNATIONAAL CIRCUS FESTIVAL  
INTERNET RESERVEREN  
[WWW.CIRCUSFESTIVAL.COM](http://WWW.CIRCUSFESTIVAL.COM)  
geen reserveringskosten

ENSCHEDÉ - In Twente en de Achterhoek zijn al meer dan twintig bedrijven en organisaties die het etiket mantelzorgvriendelijk hebben gekregen. Met hulp en begrip van de baas kunnen zo duizenden werknemers die langdurig een zieke of zorgbehoeftige helpen, werk en privé blijven combineren. Dat is hard nodig, want de helft van alle mantelzorgers voelt zich overbelast. De Twentse bedrijven Livio, Apollo Vredestein en Arcon hebben inmiddels de officiële erkenning van de Stichting Werk en Mantelzorg gekregen. De zorgaanbieder, bandenfabrikant en het advies- en onderzoeksbureau sluiten zich daarbij aan in een groeiende rij van werkgevers. Zij

**Word ook abonnee!**  
Kijk op [tubantia.nl/abonneren](http://tubantia.nl/abonneren)  
of bel 088-013 99 70 (lokaal tarief)  
8 711688 604023

6 VERHAAL VAN DE DAG

MANTELZORG

# Balans tussen werk en zorg

**Mantelzorgers varen wel bij begrip en flexibiliteit van baas. Loyalere werknemers zul je niet snel vinden.**

door Martin Ruesink

**ENSCHEDÉ/HAAKSBERGEN** – Ze is net 50 jaar en al ruim zeven jaar mantelzorger, naast haar baan als verzorgende in het Haaksbergse zorgcentrum Het Saalmerink. Monique Lammers zou niet weten hoe ze het al die tijd zonder de medewerking van haar werkgever Livio had gered.

Toen haar dochter ernstig ziek werd en Lammers er de zorgen voor een tweede gezin bij kreeg, werd het allemaal even teveel. „Ik wilde me ziek melden op het werk, maar dat hoefde gelukkig niet.”

Haar teammanager Sevily Dalli vond dat er een andere oplossing moest komen. „Je bent op zo'n moment namelijk niet ziek, maar tegelijk moet je er wél voor je familie zijn. Ik vind dat er dan gelegenheid moet zijn om in goed overleg korter of op andere tijdstippen te werken. Ik denk dat zo'n oplossing ook prettiger voor jezelf is, als je toch geregeld even uit die moeilijke thuissituatie komt en weer onder je collega's bent”, aldus Dalli.

Monique Lammers heeft nog steeds de gedeeltelijke zorg voor haar dochter en een inwonende hoogbejaarde vader. Doordat ze haar werktijden mag aanpassen op de thuissituatie, blijft ze overeind. „Ik ben ontzettend blij met zo'n goede werkgever. Ik zou niet weten hoe ik het anders allemaal

zou hebben gered,” zegt Lammers. Dalli: „Juist als je mantelzorger bent, moet je op tijd je rust kunnen nemen en tijd voor een hobby overhouden. Het is ontzettend belangrijk om je even te kunnen ontspannen en opladen.”

Deze steun aan medewerkers is voor alle partijen een opsteker, vindt Heinz Reinink, manager personeel en organisatie bij Livio: „Juist als je op deze belangrijke momenten elkaar kunt helpen, versterk je de banden binnen je organisatie. De werknemer die in goed overleg zijn werk- en privésituatie op elkaar kan afstemmen, waardeert dat enorm en is zeer loyaal aan de organisatie. Dat aspect van goed werkgeverschap is enorm belangrijk als je goed personeel wilt houden en aantrekken. Het is niet de reden waarom je mantelzorgvriendelijk wilt zijn, maar wel een bijkomend prettig aspect.”

**“ Juist als mantelzorger moet je tijd voor een hobby overhouden**

Sevily Dalli, teammanager Livio

Zorginstellingen hebben veel meer mantelzorgers als personeel dan andere organisaties. „Zorgen zit deze medewerkers in het bloed, dus zij pakken ook in hun privé-omgeving relatief snel mantelzorg op”, zegt personeelsmedewerker Daniëlle Volbers van Livio. Dat geldt ook bij het veel kleinere advies- en onderzoeksbureau Arcon (25 medewerkers), dat vooral in de zorgsector werkzaam is. „Mantelzorg is een fenomeen dat ongemerkt een invloed op je organisatie krijgt”, zegt directeur Maarten Witteveen. „Je voert eens een gesprek met een collega die er mee te maken heeft, daarna nog een en als je er oog voor krijgt, blijkt dat zo zeven of acht van je mensen mantelzorger zijn. Ik hoorde daar zelf op gegeven moment ook bij.”

Het omgaan met mantelzorg is een zoektocht. „Je moet oppassen dat je de ene medewerker het stickertje mantelzorger opplakt en de andere niet. Daar zit niet iedereen op te wachten”, zegt Reinink. Aan de andere kant mag de werkgever wel van de werknemer verwachten, dat hij of zij zelf snel aan de bel trekt en open communiceert met een leidinggevende over de mantelzorg die het personeelslid verricht.

Hoewel de werknemer niet tot in detail over de thuissituatie hoeft te vertellen, is het belangrijk dat zowel leidinggevend als naaste collega's op de hoogte zijn. „Als er dan namelijk iets is, hebben collega's begrip voor de uitval en zijn ze bereid daar op de werkvloer op in te springen”, zegt bedrijfsmaatschappelijk werkster Joke Elferink van Apollo Vredestein. „Zij zouden graag hetzelfde begrip willen hebben als ze zelf in zo'n situatie terecht komen.”



**ASSCHER: MEER RUIMTE MANTELZORGER**

- Nederland kan nog veel beter rekening houden met mantelzorgers, zo vindt minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken.
- Stress en burn-outs vellen getalenteerde medewerkers 'bij bosjes', aldus de bewindsman in een Opinie-artikel in dagblad Trouw.
- Asscher maakt zich ook zorgen over de nog altijd ongelijk verdeelde werk- en zorgverdeling tussen mannen en vrouwen. Er blijft daardoor te veel talent van vrouwen op de arbeidsmarkt onbenut.
- Er moeten volgens de bewindsman betere afspraken worden gemaakt tussen werkgevers, werknemers, overheid en kinderopvang.

## ‘Mannen hebben de neiging het zelf

door Anja Kruijs

Als bedrijfsmaatschappelijk werkster van Apollo Vredestein ziet Joke Elferink (57) alle aanvragen voor zorgverlof. Die worden besproken met de sociaal medische teams, de afdelingsleiders en de bedrijfsarts. Met name kortdurend verlof komt nogal eens voor, stelt ze. Toch is het totale aantal verleende zorguren (gemiddeld 900 per jaar in de periode 2006-2011) relatief laag op 1.645 medewerkers.

De verklaring zou wel eens kunnen liggen in het feit dat het aantal mannelijke medewerkers bij Apollo Vredestein verreweg in de meerderheid is. Joke Elferink:

„Lang niet iedereen vraagt direct zorgverlof aan als een partner of kind intensieve verzorging nodig heeft. Zeker mannen hebben de neiging om het zelf op te willen lossen. De grootste groep mantelzorgers heeft niet de behoefte aan hulp”, is haar ervaring. Naast de neiging om de zorg thuis zelf op te lossen, speelt het onderschatten van de combinatie van zorg en werk een rol. „Het wordt vaak normaal gevonden om naast je werk thuis in geval van ziekte ook nog eens de boel draaiende te houden. Veel mensen zijn zich zelfs niet eens bewust van het feit dat ze mantelzorger zijn.” Een gevolg van die onderschat-

ting is dat veel medewerkers te laat een aanvraag voor zorgverlof indienen. „Er wordt te lang gewacht. Komen ze pas op het moment dat het echt niet meer gaat.” In de bedrijfscao van Apollo Vredestein is een aantal duidelijke afspraken opgenomen over mantelzorg. Alle medewerkers die de (kortdurende) zorg hebben voor een partner, kind of ouder, maken jaarlijks aanspraak op tien kortere werkdagen (van 70 procent). Buiten deze officiële regeling komt het soms voor dat er ruimshartiger met de cao-afspraken wordt omgegaan en dat er maatwerk wordt verleend. De maatschappelijk werkster herinnert zich een productiemedewerker



■ Monique Lammers helpt een bewoonster van Het Saalmerink. Links teammanager Sevilay Dalli. foto Frans Nikkels

## op te willen lossen'

van wie de vrouw was overleden. Hij droeg de zorg voor zijn twee kleine kinderen alleen. „Met hem is de afspraak gemaakt dat hij niet om 7 uur hoefde te beginnen, zodat hij zijn kinderen naar school kon brengen.” In andere gevallen wil wel eens toestemming worden gegeven dat medewerkers tijdelijk onder schooltijd hun werk doen, van 9 tot 15 uur. Maar daar kunnen geen rechten aan worden ontleend, haast ze zich te zeggen. „Persoonlijk ben ik er ook geen voorstander van om regelingen voor mantelzorg nog strikter vast te leggen. Want dan zou je de mogelijkheden tot maatwerk beperken.” Binnen de organisatie wordt bij Apollo Vredestein veel

aandacht besteed aan het onderwerp mantelzorg. Zo heeft de afdeling P&O hiervoor workshops gevolgd van de stichting Informele Zorg Twente en heeft het personeelsblad *De Band* een artikel aan mantelzorg gewijd om het thema onder de aandacht van de medewerkers te brengen. *Is mantelzorg een taak voor de werkgever?* Joke Elferink vindt van wel. „Een werkgever is erbij gebaat dat een werknemer zo veel mogelijk op zijn werk is. Als zijn aanwezigheid door de situatie thuis in het gedrang komt, moet je hem als werkgever de helpende hand bieden. Een burn-out zou voor alle partijen veel schadelijker zijn.”

## Langdurig en onbetaald

Mantelzorgers geven langdurig en onbetaald hulp aan een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. De hulp duurt minimaal drie maanden lang, minstens acht uur per week. De persoonlijke band tussen hulpverlener en zij die hulp ontvangen is kenmerkend voor alle vormen van mantelzorg. Soms wordt de onbetaalde hulp verricht door vrijwilligers, die bij aanvang van hun taken nog geen emotionele band hebben met de hulpbehoevende. Zij verrichten meestal in georganiseerd verband binnen een afgebakende tijd hun zorgtaken en kunnen deze ook op eigen initiatief beëindigen. Dit onderscheidt de vrijwilliger van de mantelzorger.

### Werk en mantelzorg

Een groot deel van de werkenden in Nederland heeft behalve een baan ook de zorg voor een zieke of hulpbehoevende oudere, gemiddeld 17 uur per week.

Één van de acht werknemers combineert werk met zorg



Bij zorgaanbieders is één op de vier werknemers mantelzorger

